

Förslag om fritidspeng till barn i
hushåll med försörjningsstöd

1 Inledning

Barn i ekonomiskt utsatta familjer deltar inte i organiserade fritidsaktiviteter i samma utsträckning som andra barn. I syfte att förbättra möjligheterna för dessa barn att delta i fritidsaktiviteter aviserade regeringen i budgetpropositionen för 2014 att införa en fritidspeng. Avsikten är att fritidspengen ska rikta sig till barn i hushåll som har haft ekonomiskt bistånd under sex månader eller längre. Fritidspengen ska uppgå till högst 3 000 kronor per barn och år och ska täcka faktiska utgifter för deltagande i regelbundna fritidsaktiviteter. Regeringen föreslår att 41 miljoner kronor anslås för 2014 och 81 miljoner kronor fr.o.m. 2015 och att fritidspengen ska införas den 1 juli 2014.

En arbetsgrupp inom Socialdepartementet har tagit fram denna promemoria med ett förslag om fritidspeng. Fritidspengen föreslås regleras i socialtjänstlagen. Förslaget syftar till att göra det möjligt för barn i ekonomiskt utsatta familjer att delta i regelbundna, ledarledda och organiserade fritidsaktiviteter. Under arbetets gång har arbetsgruppen inhämtat kunskap och synpunkter från företrädare för Sveriges Kommuner och Lands-ting, Socialstyrelsen och socialtjänsten i Stockholms stad.

2 Författningstext

2.1 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

Härigenom föreskrivs i fråga om socialtjänstlagen (2001:453) dels, att 9 kap. 1 § och 16 kap. 3 § ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas ett nytt kapitel, 4 a kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 a kap. Ersättning för barns kostnader för fritidsaktiviteter

1 §

Hushåll med barn som går i grundskolas årskurs 4–9 eller motsvarande i andra skolformer har rätt till ersättning från socialnämnden för kostnader för barnets deltagande i fritidsaktiviteter (fritidspeng) om hushållet vid ansökningsstillfället har

1. försörjningsstöd enligt 4 kap. 1 §, och

2. haft sådant stöd under minst sex månader den senaste tolvmånadersperioden.

Ersättning utgår endast för fritidsaktiviteter som är regelbundna och ledarledda. Vidare ska de verksamheter som bedriver fritidsaktiviteterna respektera de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna.

Om barnet bor varaktigt även i annat hushåll (växelvist boende) halveras hushållets rätt till ersättning.

2 §

Socialnämndens beslut om fritidspeng enligt 1 § utgör inte sådana särskilda skäl som kan påverka beräkningen av försörjningsstöd enligt 4 kap. 3 § andra stycket tredje meningen.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilket belopp fritidspengen högst får uppgå till.

9 kap.

1 §

Om någon genom oriktiga uppgifter eller genom underlåtenhet att lämna uppgifter eller på annat sätt förorsakat att ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § utgetts obehörigen eller med för högt belopp, får socialnämnden återkräva vad som har betalats ut för mycket.

Om någon genom oriktiga uppgifter eller genom underlåtenhet att lämna uppgifter eller på annat sätt förorsakat att ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § eller fritidspeng enligt 4 a kap. 1 § utgetts obehörigen eller med för högt belopp, får socialnämnden återkräva vad som har betalats ut för mycket.

Om någon i annat fall än som avses i första stycket tagit emot sådant ekonomiskt bistånd obehörigen eller med för högt belopp och skäligen borde ha insett detta, får socialnämnden återkräva vad som har betalats ut för mycket.

16 kap.

3 §¹

Socialnämndens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om nämnden har meddelat beslut i fråga om

- ansökan enligt 2 a kap. 8 §,
- bistånd enligt 4 kap. 1 §,
- vägran eller nedsättning av fortsatt försörjningsstöd enligt 4 kap. 5 §,
- förbud eller begränsning enligt 5 kap. 2 §,
- medgivande enligt 6 kap. 6 §,
- medgivande enligt 6 kap. 12 §,
- återkallelse av medgivande enligt 6 kap. 13 §,
- samtycke enligt 6 kap. 14 §, eller
- avgifter eller förbehållsbelopp enligt 8 kap. 4–9 §§.

Socialnämndens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om nämnden har meddelat beslut i fråga om

- ansökan enligt 2 a kap. 8 §,
- bistånd enligt 4 kap. 1 §,
- *fritidspeng* enligt 4 a kap. 1 §,
- vägran eller nedsättning av fortsatt försörjningsstöd enligt 4 kap. 5 §,
- förbud eller begränsning enligt 5 kap. 2 §,
- medgivande enligt 6 kap. 6 §,
- medgivande enligt 6 kap. 12 §,
- återkallelse av medgivande enligt 6 kap. 13 §,
- samtycke enligt 6 kap. 14 §, eller
- avgifter eller förbehållsbelopp enligt 8 kap. 4–9 §§.

Beslut i frågor som avses i första stycket gäller omedelbart. En förvaltningsrätt eller kammarrätt får dock förordna att dess beslut ska verkställas först sedan det har vunnit laga kraft.

¹ Senaste lydelse 2011:328.

På begäran av sökanden får verkställandet av beslut om bistånd enligt 4 kap. 1 § senareläggas om verkställandet sker inom ett valfrihetssystem enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.

2.2 Förslag till förordning om ändring i socialtjänstförordningen (2001:937)

Härigenom föreskrivs i fråga om socialtjänstförordningen (2001:937)

dels att 1 kap. 2 § samt rubriken till 2 kap. ska ha följande lydelse,

dels att det i förordningen ska införas två nya paragrafer, 2 kap. 1 a och 1 b §§, av följande lydelse.

Nwoarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §²

I förordningen finns bestämmelser om

– riksnormen och skälig levnadsnivå avseende särskilda boendeformer för äldre (2 kap.),

– vad som avses med hem för vård eller boende och familjehem (3 kap. 1 och 2 §§),
– verksamheten vid hem för vård eller boende (3 kap. 3-9 §§),

– inskrivning i och utskrivning från hem för vård eller boende (3 kap. 10-16 §§),

– hem som drivs av Statens institutionsstyrelse (3 kap. 17 och 18 §§),

– vissa tillsynsfrågor som gäller barn och unga (3 kap. 19 och 20 §§),

I förordningen finns bestämmelser om

– riksnormen, *fritidspeng* och skälig levnadsnivå avseende särskilda boendeformer för äldre (2 kap.),

– vad som avses med hem för vård eller boende och familjehem (3 kap. 1 och 2 §§),
– verksamheten vid hem för vård eller boende (3 kap. 3-9 §§),

– inskrivning i och utskrivning från hem för vård eller boende (3 kap. 10-16 §§),

– hem som drivs av Statens institutionsstyrelse (3 kap. 17 och 18 §§),

– vissa tillsynsfrågor som gäller barn och unga (3 kap. 19 och 20 §§),

² Senaste lydelse 2013:184.

- tillståndspliktig verksamhet och verksamhet som står under Inspektionen för vård och omsorgs tillsyn (4 kap.),
- vissa uppgifter för socialnämnden (5 kap.),
- avgifter vid vissa stöd- och hjälpinsatser samt vid vård av barn (6 kap.),
- sammanställningar av personuppgifter och gallring (7 kap.),
- vissa bemyndiganden (8 kap.).

2 kap. Riksnorm och skälig levnadsnivå avseende särskilda boendeformer för äldre

- tillståndspliktig verksamhet och verksamhet som står under Inspektionen för vård och omsorgs tillsyn (4 kap.),
- vissa uppgifter för socialnämnden (5 kap.),
- avgifter vid vissa stöd- och hjälpinsatser samt vid vård av barn (6 kap.),
- sammanställningar av personuppgifter och gallring (7 kap.),
- vissa bemyndiganden (8 kap.).

2 kap. Riksnorm, fritidspeng och skälig levnadsnivå avseende särskilda boendeformer för äldre

1 a §

Den som ansöker om fritidspeng enligt 4 a kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:435) får åberopa försörjningsstöd från annan kommun för att visa att hushållet uppfyller kraven för ersättning enligt lagen.

1 b §

Kostnader för fritidsaktiviteter ersätts med högst 3 000 kronor per barn och tolv månadersperiod.

Om barnet bor varaktigt även i ett annat hushåll (växel-

*vist boende) ersätts kostnaderna
för fritidsaktiviteter med högst
1 500 kronor per hushåll.*

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2014.
 2. Från och med ikraftträdandet till och med den 31 december 2014 begränsas högsta ersättningen för kostnader enligt 2 kap. 1 b § första och andra styckena till 1 500 kronor per barn och tolv månadersperiod respektive 750 kronor per hushåll.